

Svendborg Assistens Kirkegård 1821-2021

Bog anmeldelse

Af Ulla Schaltz

Museumsdirektør, Museum Lolland-Falster

Marianne Kjær og Tommy Christensen, *Svendborg Assistens Kirkegård 1821-2021*, 191 sider, Forlaget Bankgaard 2021.

Kirkegårde og begravelsespladser fortæller en historie. Det gælder, uanset om kirkegården er placeret i en stor eller mindre by eller på landet. Det er derfor altid interessant for den besøgende at træde ind bag kirkegårdens porte og gå på opdagelse i de mange historier, der findes der. Især hvis man får hjælp til at se efter det rigtige. Den velskrevne bog om Svendborg Assistens Kirkegård yder den helt rigtige indføring i den del af Svendborgs historie, som kirkegårdene udgør.

Bogens forfattere er inde i historien om Svendborg Assistens Kirkegård på hver sin måde. Tommy Christensen har været kirkegårdsinspektør på Svendborg Kirkegårde i perioden fra 1996 til 2018, altså i 22 år. Han har stået bag de mange nye tiltag på kirkegården fra midten af 1990'erne og frem. Efter sin pensionering kastede han sig over arbejdet med bogen, som skulle markere kirkegårdens 200-årsdag i 2021. Hans del af bogen handler om kirkegårdens historie og de forskellige tiltag, der er sket igennem tiden. Bogens anden forfatter er journalist og teaterinstruktør Marianne Kjær. Hun står for den del af bogen, som beskriver de populære kirkegårdsspil "Livet, der var engang". De to forfattere står således for to meget forskellige dele af bogen og kirkegårdens historie.

Bogen er meget indbydende og let at læse. Layoutet er gennemtænkt, og billedsiden illustrativ. På indersiden af bogens omslag finder læseren et gammelt kort over Svendborg og en ældre illustration, hvor byens kirketårne ses tydeligt. Formatet er både til hyggelæsning i sofaen og bestemt også til at tage med sig ud på kirkegården og gå på opdagelse.

Bogen indledes med et forord af Esben Hedegaard, tidligere museumschef ved Svendborg Museum. Han fortæller her,

hvordan han selv er meget begejstret for kirkegården og ofte går tur der. Det, han hæfter sig ved, er, at tidsperspektivet ændrer sig på en kirkegård. Man regner ikke i minutter, men i menneskealdre, og det er en meget sand betragtning. Derefter kommer et kapitel om kirkegårdens 200-årige historie, og det næste kapitel handler om de berømte kirkegårdsspil, som har været gennemført ved flere lejligheder på kirkegården. Endelig til sidst en afrunding med blik ud mod fremtiden.

Den første del af bogen handler altså om kirkegårdens 200-årige historie, men har også et blik tilbage til de gamle kirkegårde, som omgav de oprindelige tre kirker i byen. Vi får også et indblik i, hvordan arbejdet med assistenskirkegårde foregik. Her er Tommy Christensen nede i en række interessante kilder, som beskriver, hvilke regelsæt og tanker der lå bag etableringen af kirkegården. Han tager os igennem de forskellige begivenheder og tiltag, der former kirkegårdens udvikling. Det beskrives, hvordan kirkegården udvidedes på grund af et stigende antal indbyggere i Svendborg, ligesom der også bruges en del plads på at beskrive, hvordan nye traditioner i form af ligbrænding ændrede kirkegårdens udseende og funktioner, da der blev bygget et krematorie. Forfatteren er meget grundig i sin gennemgang, og informationsmængden er tilpas stor. Kirkegårdens udvikling i retning af at blive omdannet til en park beskrives også nøje. Man kan tydeligt mærke forfatterens førstehåndskendskab til denne proces, da den for en stor dels vedkommende foregik i den periode, hvor han var leder af kirkegården og derfor sammen med menighedsrådet stod for omkalfatringen.

I den anden del af bogen beskriver Marianne Kjær, hvordan de på kirkegården har arbejdet med en alternativ formidling af dens historie. Projektet blev påbegyndt i 2003 og går ud på gennem et skuespil at vække et udvalg af de begravedes historie til live. Det er blevet til hele syv spil under den fælles titel "Livet, der var engang". Denne del er i øvrigt også rigt illustreret med fotografier fra de mange spil, så læseren selv kan danne sig et indtryk af, hvordan formidlingen er foregået.

Svendborg Assistens Kirkegård 1821-2021 er en bog, som er værd at læse. Den giver et vist indblik i Svendborg bys historie og et stort indblik i kirkegårdens historie. Og så giver den et helt særligt blik på de opgaver og udfordringer, der ligger i jobbeskrivelsen som kirkegårdsinspektør, og det er en interessant vinkel. Bogen er dertil velskrevet og gennemarbejdet, hvilket gør det til en fornøjelse at dykke ned i Svendborg Assistens Kirkegårds historie.